

OBČINSKA UPRAVA

Glasilo Županske zveze za Slovenijo.

Stev. 12.

Mesečna priloga „Domoljubu“.

Leto I.

Organizacija.

K sklepu leta.

S koncem leta 1922 zaključujemo prvo poslovno dobo »Županske zveze za Slovenijo«, ki je po nesrečni svetovni vojni in po državnem prevratu sledila prejšnji »Kmetijski županski zvezici«. — Iz poročil na občnem zboru naše sedanje »Županske zveze za Slovenijo« dne 22. oktobra t. l. so lahko posneli naši člani, pa tudi vsi občinski zastopniki in drugi, ki bi lahko postali naši člani, a še niso iz kateregakoli vzroka, lahko da najmalenkostnejšega, — da je bilo Zvezino delovanje v prošlem poslovnem letu zelo plodonosno. Ne bomo ponavljali tega, o čemer smo že poročali v »Občinski Upravi«, v kateri nam je dalo lastništvo in uredništvo »Domoljubac« gotovo primeren prostor za priobčevanje zvezinih vesti in poučnih sestavkov, važnih ne le za župane in občinske zastopnike, ampak tudi za vso javnost, ki črpa iz njih navdila, važna in potrebna za sodelovanje v zadevah občinskega gospodarstva.

Ravnotako ne more nikdo zanikati, da so bili poučni tečaji, ki jih je priredila Županska zveza v preteklem poslovnem letu s pomočjo in blagohotno naklonjenostjo pokrajinske uprave — velevažnega pomena za izobrazbo predvsem naših občinskih zastopnikov, nič manj pa vse javnosti, ki se zanima za posle občinske uprave in občinskega gospodarstva.

Započeto delo bomo nadaljevali v drugem poslovnem letu s podvojeno silo. Z njim smo že pričeli. Dvoje županskih tečajev je že izvršenih, a meseca januarja 1923 jih priredimo najmanj troje, če ne četvero. »Občinsko Upravo« bomo skušali še izpopolniti in jo dvigniti na stopnjo prve vrste strokovnega glasila.

Da pa izvedemo svoj začrtani si program — je treba, da nismo pri neumornem delu samo mi, marveč tudi vi: vsi vi občinski zastopniki, ki ste že ali ki še niste v naših vrstah. Oklenite se trdno naše organizacije, ker v njej bo naša moč! Počrtoviti, popetoriti se mora naša armada v prihodnjem letu! Važni dogodki nas čakajo v prihodnjem letu ravno glede preureditve občin.

Alli naj bomo mi na to nepripravljeni? Naše vrste — po potrebi bojne črte — nepopolne? Le enotno organizirana armada, v kateri pa mora biti duh, ki jo oživilja, bo in mora biti zmagovita. Ohranili bomo samoupravo, avtonomijo občin le tedaj, če bomo hoteli sami! Načrt novega občinskega reda je izdelan. Na nas in vas je, kakšen bo — sprejet. Zato vsi v našo armado, v organizacijo »Županske zveze za Slovenijo«, da bomo nastopili

s tisto močjo, ki bo v stanu porušiti zidovje še tako mogočne trdnjave, če bi nam branili doseči naše cilje. Pomnite: le v združenju je moč! S krepkim delom na delo v novem letu mi in vi vsi, posebno pa naše podružnice in okrajne zveze! Bilo srečno!

Vsem krajevnim organizacijam

naj velja posebe to-le: Pričnite takoj z novim letom s ponovitvijo in poglobitvijo organizacije. Častno število članov smo dosegli v zadnjem letu. Hvala za ves trud in požrtvovalno delo vsem zaupnikom. Toda podvojiti in potrojiti bo treba delo v prihodnjem letu. Vsak dosedanji član naj ne le ostane član, kar je pač obsebi umevno, ampak bodi naš pooblaščen zaupnik, ki ima nalogo, da pridobi vsaj še po dva člana. Povsod — zlasti pri raznih sestankih — naj se začne z obširno agitacijo in z nabiranjem novih članov. Prilik za to v bližnjih mesecih ne bo manjkalo. — Opozorjamo še enkrat tu na sklep zadnjega občnega zbora glede članarine za leto 1923. — Sklenjeno je bilo:

1. Poslovno leto se krije s koledarskim in se prične s 1. januarjem.

2. Članarina znaša za celo leto 4 Din (= 16 K). Od tega zneska dobi centrala (glavni ali osrednji odbor) v Ljubljani 3 Din, a podružnice (podzveze, zaupniški odbori) si obdže za kritje lastnih stroškov po 1 Din od vsakega člana. — Dalje velja to-le:

a) Vpisovanje starih in novih članov naj se izvrši vsaj do konca marca 1923. Obenem naj se seveda pobere članarina.

b) Natančen seznam vseh članov naj se pošlje potem »Županski zvezi za Slovenijo« v Ljubljani, Jugoslovanska tiskarna, II. nadstropje.

c) Članarina naj se pošilja izključno le »Hranilnici kmetijskih občin« v Ljubljani. V ta namen razpošljemo poštne položnice. Pišite po te položnice na »Župansko zvezo« in navedite število, koliko jih potrebujete.

Vsem občinam!

Ponovno se obračamo na vas s prošnjo, da prispevate po svojih gospodarskih razmerah z izrednimi prispevki k skladu »Županske zveze«. Nobena armada, če je še tako številna, ne premore z osebno hrabrostjo vsega, marveč mora biti tudi dobro opremljena. Hrane potrebuje in streliva. Tako tudi »Županska zveza«. Članarina sama bo zadostovala komaj za kritje najnujnejših izdatkov. A cilji njeni še davno niso doseženi z dosedanjim delovanjem. — Zavedne občine: Vabimo vas, darujte kar najvišje prispevke, ki bodo za vas same najbolj plodonosno naloženi in

vam donašali stotere obresti, četudi ne v denarju, pa v delu!

Iz seje »Županske zveze«

(z dne 13. decembra 1922).

Določijo se nekateri dnevi za poučne županske tečaje. (Prvi — v Kostanjevici dne 17. decembra 1922, drugi — v Stični dne 21. decembra — sta se medtem že izvršila. — Op. por.) Za celjsko okrožje bodo v prvi polovici januarja 1923 trije tečaji: V Konjicah se določi na dan 8. januarja 1923. V Rajhenburgu bo tečaj dne 2. januarja; en dan še ni določen. (Op. por.) — V Kranju je določen za županski tečaj ponedeljek, dne 22. januarja 1923. — Če le mogoče, naj bo na dan takega tečaja tudi občni zbor podružnice. — Med strokovnimi predavanji naj ne bo debat. Te naj se izvrše šele po koncu vsakega predavanja.

V seji 13. decembra se je obravnavalo zlasti vprašanje o cestah in sredstvih za napravlanje novih cest. — Poročala sta obširneje načelnik Županske zveze poslanec Stanovnik in odbornik Županske zveze ter načelnik cestnega odbora višnjegorskega Erjavec. — Država prispeva pri važnih cestnih zgradbah na podlagi starih sklepov tudi do 50 %. Prispeva do ene tretjine s podporo za občinske ceste v nujnih potrebah. Inženirja za trasiranje pošlje gradbena direkcija v Ljubljani lahko sama; zato ni treba prositi ministrstva v Belgradu. Za občinske ceste prispevajo običajno tretjino občina, tretjino cestni odbor in tretjina se da dobiti od države. Pri deželnih cestah prispeva država tudi do polovice. — Gradbena direkcija sprejema (oz. uvršča) dobre občinske ceste med deželne ceste II. vrste.

Delegati iz bivše Štajerske poudarjajo, kako nekateri okrajni zastopi na bivšem Štajerskem slabo gospodarijo. — Ker je tudi pri nekaterih cestnih okrajnih odborih na bivšem Kranjskem delovanje nezadovoljivo in vlada stagnacija (zastoj) v poslovanju, se zahtevajo nove volitve — četudi za kratko dobo.

Daljši razgovor je bil o 5. točki dnevnega reda: »Hranilnica kmetijskih občin«. — Ta hranilnica je bila ustanovljena kot pupilarno-varen denarni zavod prav tako, kakor vse mestne hranilnice. Koliko denarja je naloženega po tujih nam zavodih — radi kdove kakih razlogov, ali pa v mnenju, da so drugi denarni zavodi bolj varni. Vsi razlogi temelje na nevednosti ali pa nezavednosti. »Hranilnica kmetijskih občin« je ustanova bivše »Kmetijske županske« — sedanje »Županske zveze za Slovenijo« in jamči za njo ta čas 19 večjih občin. Od njenega uspevanja bodo imele dobiček le občine

s a m e. Naša dolžnost je torej, da obrnemo na njo pozornost vseh občin. Ves denar občin, cestnih odborov, krajnih šolskih svetov naj se steka v »Hranilnico kmetijskih občin«. To naj velja tudi za vse občine in druge korporacije iz bivše Stajerske. Tudi v tekočem računu naj gre denar v to hranilnico. To se da lahko izposlovati, ker: kar velja za eno hranilnico, velja tudi za drugo.

Zahtevati je treba dalje, da se nalaga v »Hranilnici kmetijskih občin« tudi ves denar mladoletnih. Župani in občinski zastopniki imajo dostikrat pri tem odločilno besedo. Od sodišč naj se kategorično zahteva nalaganje denarjev mladoletnih i. dr. v »Hranilnici kmetijskih občin«. Končno se pozivljajo poleg dosedanjih ustanoviteljic še druge občine, da pristopijo k njej. To velja tudi za občine bivše Stajerske, katerim bodi posebej pripomnjeno, da so same upravičene nalagati denar, kjer hočejo, in da jim nimajo pri tem ničesar ukazovati ne sodnije, niti kdo drugi.

Če se bodo občine zavedale svoje dolžnosti do lastnega denarnega zavoda, bo lahko kmalu stala v Ljubljani mogočna palača, ki bo last — pa tudi lahko ponos — kmetijskih občin.

Končno se povdarja še, da naj se n. pr. razne dote (zapuščine) takoj po smrti, lahko že pred zapuščinsko razpravo, nalagajo v »Hranilnici kmetijskih občin«. Na to lahko vplivajo zlasti župani takrat, ko izdajajo smrtovnice.

Pri slučajnostih se sklene:

a) Protestira se proti nameravani uvedbi novih davkov na delo in imovino.
b) Protestira se proti izdajanju koncesij (za nove gostilne) v takih slučajih, ko se izrečejo občine proti podelitvam, a jih okrajna glavarstva vkljub temu dovolijo.

c) Zahteva se, da se sestavijo vojaški polki tako, da bodo služili slovenski fantje v slovenskih polkih, četudi so ti polki nameščeni potem v raznih krajih države. Županska zveza je upravičena, da stavi predlog s to zahtevo.

Končno priporoča načelnik Županske zveze poslanec Stanovnik, da naj bo na županskih shodih (tečajih) čim najštevilnejša udeležba.

Doklade na direktne davke — ali na užitnino?

Katere so bolj opravičene v višji izmeri? — Odgovor ne bo pretežek.

Pod davki na užitnino so mišljene doklade na vino (vinski mošt) in pa občinske naklade na vse druge pijače: pivo, žganje, likerje, sadjevec; potem na meso in klavno živino. Če ne trdimo, da so opravičene tudi naklade na meso in klavno živino, opustimo to le zato, da se nam ne bo moglo očitati, da pospešujemo s svojim pisanjem naraščanje draginje, češ, če bo moral mesar plačevati te naklade, bo prisiljen zvišati ceno mesu. Vendar pa moramo povdarjati, da te naklade na meso in klavno živino pod no-

benim pogojem ne morejo biti povod za zvišanje mesnih cen. Kajti občinska naklada je tako malenkostna, da pri prodajnih cenah sploh ne more priti v poštev. Čujte! Mesar plača od govedi nad 1 letom celih 50 kronic občinske naklade. Če je krava še tako mršava, bo imela 100 kg mesa za prodajo, ker se prodajajo tudi — kosti. Koliko torej znese občinska naklada na kilogram mesa pri teži 100 kg? Celega pol vinarja! Kdo bo torej še trdil, da občinska naklada podraži meso? Ta naklada 50 K pa je mogoča le pri govedu nad 1 letom. Za govedu pod 1 letom (teleta) se sme pobirati le 30 K; za prašiče tudi le 30 K; za drobnico celo le 10 K; a za mesne izdelke le 40 K za vsakih 100 kg.

Pa vrnilo se k drugim občinskim davčinam: na pijače! Vseskoz in dosledno smo trdili in trdimo, da so to najbolj pravične in opravičene davčine. Koliko truda je stalo, da se je povzpela do tega stališča tudi delegacija ministrstva financ. Čuli smo pritožbe od raznih občin, kako je ta delegacija kot najvišja finančna oblast v deželi še letos prav do zadnjega časa ovirala občine, če so sklenile in zahtevale količkej višjo obremenitev opojnih pijač. Ne bomo pisali o nagibih, ki so dovedli finančno upravo do našega stališča. Dejstvo je, da danes sama zahteva, da naj se pokrivajo občinske potrebe davčin predvsem z užitninskimi davčinami, in šele kar ostane nepokritega, naj se prenese na direktne davke. O tem se je govorilo že na zadnjih dveh županskih tečajih, kjer se je pojasnilo stališče delegacije ministrstva financ. Naj pojasnimo to tudi na tem mestu, da se bodo mogle občine ravnati po njem in da bo obveščena o stvari tudi širša javnost.

Nekatere občine so sklenile letos v resnici tako visoke doklade na direktne davke, da je imela delegacija ministrstva financ tembolj opravičene pomisleke proti njim, ker prav tiste občine niso sklenile nobenih konsumnih (užitninskih) davčin. Vsled tega je odrekla delegacija svojo pritrditve vsaki previsoki obremenitvi davkoplačevalcev direktnih davkov, ker se nameravajo ti — kakor znano — znatno zvišati. Zato pravi delegat: »Opažam, da se občine dokladam na trošarino od opojnih pijač, nakladam na meso, na sadjevec in sadni mošt, pivo in žganje, povečini ogibljejo oziroma sklepajo doklade z nerazmerno nizkimi odstotki, kar vsekakor ni upravičeno. Pripomnim še, da je bila letos izredno dobra sadna letina, da se je napravilo veliko množino sadnega mošta, ki je trošarine (t. j. državne) prost. Tudi sadnega žganja se je nakuhalo precejšnje množine deloma trošarine prosto; ne vidim torej razloga, zakaj se ne bi poleg žganja pritegnili občinski nakladi tudi še sadni mošt.« — V tem zmislu želi delegat, da se napotijo vse občine, da se ozirajo na navedene smernice pri svojih sklepih za pokritje primanjkljajev v občinskih proračunih.

Mi se s tem stališčem — kot že rečeno — strinjamo od vsega početka. Do-

dati mu nimamo ničesar. Le škoda, da se ni postavila delegacija na to stališče že poprej. Ljudem je treba samo povedati, da je le v njihovo lastno korist, če se štiti davkoplačevalec na račun tistih, ki z lahkoto prenašajo takozvana »bremenca« — na pijače.

Preostaja nam še, da povemo, v kakšni višini je sedaj mogoče naložiti občinske davčine na pijače:

a) Na vino in vinski mošt pristane delegacija ministrstvo financ do 250-odstotne občinske doklade na sedanjo izmero državne trošarine. Čim se ta zviša, se sorazmerno zniža občinska doklada, toda tako, da pride občina na vsak način na svoj račun.

b) Na pivo se lahko sklene po 50 K občinske naklade na hektoliter (12 Din 50 p). Ta naklada se ne računi v odstotkih, marveč le v navedenem gotovem znesku od množine (hl).

c) Na navadno žganje ostane dosedanja izmera od hektoliterske stopnje po 10 K (= 2 Din 50 p). Tudi tu ne pride odstotek v poštev, marveč znesek, ki se računi po vsebini alkohola. Če računimo letos povprečno 40 stopinj od hektolitra, znaša torej občinska naklada na hektoliter pri davčini 10 K — na hl 400 K, oziroma na liter 4 K. — Malenkost!

č) Na likerje se lahko naloži sedaj po 10 K (2 Din 50 p) na 1 liter.

d) Na sadjevec je dopustna občinska naklada 20 K (5 Din) od hektolitra.

Ne rečemo drugega: Občine, iščite kritja za svoje potrebe tu, kjer je mogoče!

Razglašanje sklepov občinskih odborov.

Prejeli smo vprašanje: Se li mora vsak sklep občinskega odbora oklicati po krajevni navadi, in koliko časa se mora določiti za čas pritožbe proti sklepu?

Pojasnilo: Občinski redi, ki veljajo za vse tri dele Slovenije, ne določajo v nobenem paragrafu, da bi morali biti vsak po edini sklep občinskega odbora javno razglašen. Izrečno veleva občinski red, da mora biti javno razglašen vsak odborov sklep za vse občinske davčine (doklade, naklade, takse, tlako). — Iz tega sledi, da je treba razglasiti vsak odborov sklep, po katerem so obremenjujejo občani. Le sem spadajo torej tudi vsi sklepi, tičeči se najetja posojil, nakupov ali odprodaje občinske imovine, ki so v neposredni zvezi z občinskimi davčinami. Seveda je treba razglasiti tudi sklepe, tičeče se izvrševanja krajevnih policijskih i. dr. takih predpisov. Ni pa treba, da se razglasi prav vsak sklep, n. pr. o podelitvi ubožnih podpor, imenovanju občinskih uslužbencev, v okviru proračuna dopustnih porabah občinskih sredstev, ali drugih enakih primerih. Stvar občinskega odbora je, da v važnih gospodarskih zadevah sklene razglasitev sklepa. — Vobče pa razen v prej navedenih slučajih tega ni treba. To tem manj, ker dajo vsi občinski redi občanom pravico do vpogleda v sejne za-

pisnike. (Po obč. redu za Kranjsko se sme zahtevati celo prepis.)

Pritožbena doba je 14 dnevna, kakor jo izrečno določa občinski red glede sklenjenih občinskih davščin. V nobenem slučaju — tudi ne v drugem — naj se torej ne določa krajši nego 14 dnevni pritožbeni rok.

Domovinstvo.

(Nadaljevanje.)

Dolžnosti domovinske občine.

S tem, da je občina sprejela koga v domovinsko zvezo, je prevzela tudi vse dolžnosti, ki jih ima kot domovna občina. Glavna dolžnost občine do domačincev je, da mora za tiste v slučaju, če obubožajo, skrbeti. Na kak način mora občina te dolžnosti izvršiti, določa natančneje ubožni zakon.

Za svoje domačince pa mora občina skrbeti le v toliko, v kolikor si dotični s svojimi močmi ne morejo preskrbeti za življenje najpotrebnejših stvari. Za svojo obubožane domačince mora nadalje občina skrbeti le tedaj, če dotični nima nikogar, ki bi bil po državljanem pravu dolžan zanj skrbeti. Dolžnost ubožne oskrbe ne obstoji samo v preskrbi za življenje najpotrebnejših stvari, temveč občina je dolžna preskrbeti ubožcu v slučaju nevarne bolezni tudi zdravniško pomoč, zdravila in bolezni primerno postrežbo. Umrlemu ubožcu mora občina preskrbeti cerkveno-obredni pogreb. Če ima ubožec žrke, ki se ne morejo sami preživljati, je občina dolžna, da zanje skrbi. Pri teh mora ona še posebej skrbeti za versko-nravno vzgojo in da pridno šolo obiskuje.

Pri tej priliki bodi omenjeno, da občina v hudi stiski tudi tujim ubožcem ne sme odreči potrebne pomoči, seveda ne na svoj račun, temveč na račun domovne občine. Če je občina sprejela v ubožno oskrbo kakega ubožca tuje občine, mora to takoj naznaniti njegovim domovni občini. Če pa lista ni znana, se morajo uvesti takoj potrebna poizvedovanja. Prav mnogokrat se pripeti, da župani to obvestitev opuste in šele naknadno, ko je ubožec že zdavnaj zdrav, obene ms predložijo računa, obveste domovno občino. Tako postopanje je nepravilno in povzroči navadno nepotrebno pisanje in večkrat tudi prepire.

Domovna občina je nadalje dolžna izdajati domačincem na zahtevo domovnice.

Kaj pa razumemo pod domovnico? Domovina je listina, s katero se domovinstvo spričuje. Obrazec (formular) za domovnico je pridejan domovinskemu zakonu iz leta 1863. Iz tega obrazca je povsem točno razvidno, kakšne podatke mora domovnica imeti. Domovnico mora podpisati stranka sama, v imenu občine pa župan in še en občinski svetovalec. Nekateri sicer stoji na stališču, da zadostuje samo podpis županov, češ, da se z domovnico občina v nobenem oziru ne zavezuje nasproti stranki (§ 53. obč. reda za Kranjsko ali 49. obč. reda za Štajersko), temveč, da je tista le nekako potrdilo. Tudi prejšnje upravno sodišče ni bilo vedno enakega naziranja. Enkrat je odločilo, da jo mora podpisati župan in en svetovalec, drugič se je zopet

postavilo na stališče, da zadostuje samo županov podpis. Zadnje stališče se mi ne zdi pravilno, in sicer vsled tega, ker občina z izdajanjem domovnice prizna dotični osebi domovinstvo ter s tem prevzame vse obveznosti, ki iz domovinstva izhajajo. Za to stališče pa govori nadalje tudi k domovinskemu zakonu pridejan obrazec, ki je v smislu § 33. dom. zakona iz leta 1863. za domovnice predpisan. Na tem obrazcu stoji namreč na prostoru, kjer se podpisuje za občino (tu stoji podpis), torej podpis, ne pa podpis. Domovnico naj tedaj podpiše v vsakem slučaju še en občinski svetovalec. Bolje en podpis več, kot eden premalo.

(Dalje prihodnjic.)

Kupuj »GAZELA-MILO«!
Kupuj domače MILO, in ne tuje,
Kupuj dobro MILO, ker je najseneje!
Kupuj »GAZELA-MILO«!

Ali mora občina kolkovati svoje uradne vloge in rešitve?

Vprašanje, kakršno smo prejeli ob občine H., se glasi tako-le:

Ali je občina dolžna svoje vloge (pritožbe in prošnje) na višja oblastva kolkovati kakor zasebniki in druge korporacije?

Ali mora občina kolkovati n. pr. kazenske naloge radi neudeležbe pri drugi seji, ali naloge pri globah gostilničarjem radi prekoračenja policijske ure ali licence (plesne veselice brez dovoljenja)? —

Pojasnila: Na splošno naj velja to, kar povemo tu, kajti predpisi, ki veljajo glede državnih pristojbin ali taks, ki se plačujejo s kolkovanjem vlog in rešitev, so tako komplicirani, da delajo preglavico celo tako odličnim juridičnim korporacijam, kakor je n. pr. notarska zbornica. — Za poedine posebne slučaje bi bilo treba posebnih navodil. — Za vas bo zadostovalo to, kar sledi v tem pojasnilu. Ne vemo sicer, kakšne vloge, pritožbe ali prošnje mislite. Toda, če gre za vloge, ki se tičejo javnih poslov občinske uprave bodisi lastnega ali prenešenega delokroga, potem ne more biti najmanjšega dvoma, da so vse take vloge kolkov in državnih pristojbin proste. Sploh ne uvidimo možnosti, po kateri naj bi se za uradne vloge ali za rešitve županstev mogla zahtevati kaka pristojbina, bodisi da gre za vloge občin na višja ali pa za rešitve na enaka oblastva ali urade. Občine, to se pravi: občinski uradi ali županstva imajo pri izvrševanju svojih uradnih poslov prav tiste pravice, kakor vsi drugi javni uradi. Vse njihove uradne vloge uživajo torej prostost pristojbin in za nje morajo veljati isti predpisi kot za zasebne stranke. — Pač pa je gotovo, da mora stranka pravilno kolkovati vlogo na županstvo, a za dotične rešitve mora priložiti predpisani kolek. Teh pristojbin torej ne nosi občina, ampak stranka, ki je na rešitvi interesirana. Le

če ne gre za javne interese, ampak nastopa občina v spornih zadevah kot stranka nasproti drugi stranki v posebnih interesnih zadevah, potem je občina tudi dolžna plačati predpisane pristojbine, če ne pade plačilna dolžnost na stranko. Ta izjema pa ni pravilo za uradno poslovanje v javnih zadevah.

Plačilni nalogi, ki jih izdaja občina radi izterjanja glob, zapadlih občinskih taks i. dr., pa nikakor ne spadajo med one rešitve, od katerih bi se morale plačevati kolkovne pristojbine. Najmanj pa bi zadela ta dolžnost plačila občine; k večjemu bi se moglo zahtevati, da plačajo pristojbine stranke. Nikjer pa ne najdemo v drž. taksnem zakonu, da bi bile za te vrste nalogov predpisane kake pristojbine. Za danes to, kar smo povedali. O priliki pa priobčimo obširnejši referat, ko prejmemo navodila glede raznih kolkovanj od delegacije ministrstva financ.

„Ah, te bolečine!“

Malo Fellerjevega pravega Elzafluida — in proč so bolečine.

Drgnjenje s Fellerjevim Elzafluidom je prava dobrodejnost! Umivanje s Fellerjevim Elzafluidom jači mišičevje in živci! Deluje antiseptično in osvežujoče! Prežene nahod in naredi neobčutljivega proti mrzlemu zraku! Za oči in ušesa! Zobe in glavo! Za vrat in usta! Za hrbet in ude! Za celo telo izvrstno hišno sredstvo in kosmetikum. Fellerjev Elzafluid je veliko močnejši in izdatnejši kakor francosko žganje.

En poskus zadostuje, da tudi Vi rečete:

**TO JE NAJBOLJŠE,
 KAR SEM KEDAJ OKUŠAL!**

V vsch dotičnih postlovnicah zahtevajte samo pravi Elzafluid od lekarnarja Feller. Pri naravnih naročilih stane s plačovanjem in poštnino če se pošlje denar naprej ali pa po povzetju:

3 dvojnate ali 1 specialna steklenica 24 Din
 12 dvojnatih „ 4 specialne steklenice 84 Din
 24 dvojnatih „ 8 specialnih steklenic 146 Din
 30 dvojnatih „ 12 specialnih steklenic 208 Din

KOT PRIMOT: Elza-obliž zoper kurja ožena 2 Din in 3 Din; Elza-mentolni črtniki 4 Din; Elza-posipalni prašek 3 Din; Elza-ribje olje 20 Din; Elza-voda za usta 12 Din; Elza-kolonska voda 15 Din; Elza-šumski miris za sobo 15 Din; Glycerin 4 Din in 15 Din; Lysol, Lysoform 12 Din; Kitajski čaj od 1 Din dalje; originalno Radikum francosko žganje 13 Din (velika steklenica); Elza-mrčesni prašek 7 Din; strup za podgane in miši 7 Din. — Za primot se pakovanje in poštnina posebej računa.

Na te cene se računa sedaj še 5% doplačila. Adresirati natančno: **Eugen V. Feller**, lekarnar, **Stubca Donja**, Elzatrž št. 16, Hrvatsko.

Za večje gospodarstvo na deželi iščem
samostojno gospodinjjo

izurjeno v kmetijstvu, z večletno prakso. — Ponudbe na upravo „Domoljuba“ pod šifro „Gospodinja 5513.“

Vsakovrstni VOZovi združenih obrtnikov

stalno v zalogi pri
MARTIN MALI,

sedlarju in ličarju avtomobilov v Domžalah.
Vsako prvo in tretjo sredo v mesecu v
Ljubljani na Ambroževem trgu (Št. Peterski
most.) Sprejemajo se popravila in v zameno.

Miši-podgane

stenice-žurki in vsa gola-
zen mora poginuti ako porabljate
moja najboljša preizkuš. in splošno hvaljena sredstva
kot: proti poljsk. in hišnim mišim 28 K, za podgane
28 K, za ščurke, 30 K, za stenice 28 K, uničev. mo-
ljiv 10 in 20 K, proti mrčes. 10 in 20 K, mazilo proti
ušem pri ljudeh in pri živini 10 K, za uši v obleki
in perilu 10 in 20 K, tinkt. proti mrčesu sadju
in na zelenj. 10 in 20 K, proti mravljam 10 in 20 K.
Preprod. popust. Pošilja po povzetju Zavod za eksp:
M. JUNKER, Petrinška ul. 3, ZAGREB 1.

Zenske lase. Vse nabiralce las obvestim,
da kupujem na malo in ve-
liko zmešane in rezane lase ter plačam vedno po
najvišji dnevni ceni. Izdelujem gledališke vlasulje
moderne podlage. Lepe lasne kile od 130 K naprej.
Če želite, pošljite mali vzorec las in ceno. Angle-
ške in Solinger-BRITVE l.v. Barvilo za lase. Mila,
dišave, lasne mrežice. Bouleau-vođa proti izpadanju
las. Točna posrežba. — I. dolenska lasna indu-
strija, I SVETEC, Novo mesto. 4397

DVOKOLESA emailiramo in z ognjem
ponikljamo v lastnih de-
lavnica in shranimo preko zime. F. BATJEL,
„TRIBUNA“, LJUBLJANA, Karlovska cesta št. 4.

Velika izbira otroških vozičkov, dvokoles in ši-
valnih **F Batjel** Ljubljana, Stari trg 23.
strojev Sprejme se v polno po-
pravo za emailiranje z ognjem in poniklanje
DVOKOLESA, OTROŠKI VOZICKI,
SIVALNI IN RAZNI STROJI.
„TRIBUNA“, tovarna dvokoles in otroških vo-
zičkov, Ljubljana, Karlovska cesta št. 4.

BEKITE URJPR

predno kupite uro, ilu-
strovani katalog tvrdke
H. SUTNER (imetnik
Henri Maire) v Ljubljani
št. 1. - Ta Vas obvaruje
škoda in jeze, katero po-
vzročajo slabe, bazarske
ure, in Vam kaže, kako
se zamore dobro in zra-
ven ceno kupiti. Ta ka-
talog Vam svetuje res-
nično dobre ure, speci-
jalne znamke „IKO“ iz
lastne tvornice v Švici,
kakor tudi druge dobre
žepne ure, zapestne ure,

svetilno in stenske ure, vežice, prstane, za-
pestnice, uhane, namizno orodje, krstna in bir-
manska darila in vso drugo zlatino in srebr-
nino. Pa tudi porabne predmete, kakor n. pr.
škarje, nože, britve, lasestrižne in brivske stroje,
stekloreze, doze za tobak, svačlice in smodke,
nažigalce in denarnice kupite dobro in ceno pri
tvrdki: **H. SUTNER** (imetnik Henri Maire)
v Ljubljani št. 1.

Novovpeljana
- trgovina - **K. PEČENKO**
LJUBLJANA :: Sv. Petra cesta štev. 13
(vogal Kolodvorske ulice štev. 2)

Usnje ter potrebščine.

Cene konkurenčne : Posrežba solidna

Odevetniška pisarna Dr. I. Brejc-a

je sedaj
na **Dunajski cesti št. 38,** (poleg
stare mitnice — v hiši Zadrudne
zveze) v Ljubljani.

TRGOVINA PRI „OSTERCU“

M. LAPUH in DRUG
Škofja Loka, Spodnji trg št. 47

priporoča svojo bogato

zalogo manufakturnega blaga.

Posebno velika izbira **MOSKEGA SUKNA** in
DAMSKEGA VOLNENEGA BLAGA po izredno
nizkih cenah.

Na prodaj! Posedstvo

obstoječe iz: kmetijske hiše, v kateri so tudi kleti
in hlevi, skoraj novega skednja in 28 oralov vrta,
njiv, travnikov in gozdov v Kačjem potoku 10,
občina Mozelj, proda za 60.000 Din **MAGDALENA**
JONKE, gostilničarka v Gornjem Mozelju pri
Kočevju. 5428

IVAN JAX IN SIN

GOSPOSVETSKA CESTA 2, LJUBLJANA
šivalni stroji in stroji za pletenje.

Izborna konstrukcija in elegantna izvršitev iz
tovarne v Lincu. Ustanovljena l. 1867. Dosto-
je ravno kar večje število
strojev za vsako obrt.
Vezenje poučuje brez-
plačno. Pisani stroji
ADLER. Ceniški zastoj
in franko. Kolesa iz
prvih tovarn: **Dürkopp,**
Styria, Waffelrad.

Močne, trpežne bakrene kotle vseh
vrst s širokimi kapami, izdeluje edino

KOTLARSKA ZADRUGA

v Ljubljani, Kolodvorska ulica št. 28.

Čisti domači izdelki! Nizke cene! Stalna zaloga!

Sprejemajo se vsa v to široko spadajoča popravila.

Ančka: Francka, kje si pa ti kupila balo, ko si se možila?

Francka: Kje drugje kot v splošno znani trgovini

„Pri Ivanki“ F. in I. Goričar,

v Ljubljani, Sv. Petra cesta 29

Povsod smo si ogledali blago in cene, a bilo je tam najceneje
in najlepša izbira, najsibo za obleke, odeje, platno za rjuhe,
za žimnice, namizne prte, pregrinjala za postelje, svilene rute,
moške srajce in sploh vse, kar sliši takrat zraven, vse se tam
dobi. Mi smo prav zadovoljni z vsem, kar smo tam kupili.

Ančka: Hvala za dober svet, tudi jaz pojdem tja kupit, ker se bom
po praznikih poročila.

Popolnoma varno naložite svoj denar v

Vzajemni posojilnici v Ljubljani r. z. z o. z.

sedaj poleg nunske cerkve,

l. 1923 v svoji lastni palači ob Miklošičevi cesti poleg hotela „Union“
Hranilne vloge se obrestujejo po

5 1/2 %

brez odbitka rentnega in invalidskega davka.

Vloge v tekočem računu se obrestujejo po **5 %.**
Hranilne vloge vezane na dobo pol leta po **6 %.**